

Գ Ի Տ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
S C I E N C E
H A Y K A

Գիտական կազմակերպությունները, անկախ դրանց ճյուղային պատկանելիությունից, կատարում են գիտական հետազոտություններ, ներառելով հիմնարար կիրառական հետազոտություններ և մշակումներ գիտության բոլոր ճյուղերում, ինչպես նաև գիտատեխնիկական ծառայություններ:

Գիտական հետազոտություններ և մշակումներ կատարող գիտական կազմակերպությունները ներառում են գիտահետազոտական ինստիտուտները, շինարարական նախագծային և նախագծահետախուզական կազմակերպությունները, դեպի դուրս արտադրանք բաց չթողնող փորձարարական գործարանները, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները, գիտահետազոտական, նախագծաճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող արդյունաբերական կազմակերպությունների գիտատեխնիկական ստորաբաժանումները, ինչպես նաև հաշվետու տարում իրենց կազմում հետազոտություններ և մշակումներ կատարող ստորաբաժանումներ ունեցող այլ կազմակերպությունները:

Գիտահետազոտական, նախագծաճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող մասնագետների թվաքանակում ներառված են գիտատեխնիկական աշխատանքների կատարմանն անմիջականորեն մասնակցած բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթությամբ (ներառյալ ասպիրանտները) մասնագետները, ինչպես նաև գիտատեխնիկական աշխատանքներ կատարող գիտական կազմակերպությունների և ստորաբաժանումների ղեկավարները:

Research institutions regardless of their branch identity are engaged in research activities including fundamental and applied researches and developments in all branches of science, and also in rendering scientific and technical services.

Research institutions and enterprises engaged in research activities include research institutes, design and prospecting organisations, pilot production plants not serving any outside entities, higher education institutions, scientific and technical units of industrial enterprises engaged in research, design and technological work, and also other organisations reporting R&D activities in the period covered by their reports.

Specialists engaged in research and design and technological works cover specialists with higher and middle vocational education (including post-graduates) who are directly involved in performing research and technical works, and also heads of research institutions and subdivisions involved in research activities.

Научные организации, независимо от их отраслевой принадлежности, выполняют научные исследования, включающие фундаментальные, прикладные исследования и разработки во всех отраслях науки, а также научно-технические услуги.

Научные организации, выполняющие научные исследования и разработки, включают научно-исследовательские институты, проектные и проектно-изыскательские организации строительства, опытные заводы, не выпускающие продукцию на сторону, высшие учебные заведения, научно-технические подразделения на промышленных организациях, выполняющие научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, а также другие организации, имеющие в своем составе подразделения, выполнявшие в отчетном году исследования и разработки.

В численность специалистов, выполнявших научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, включены специалисты с высшим и средним профессиональным образованием (включая аспирантов), непосредственно участвовавшие в выполнении научно-технических работ, а также руководители научных организаций и подразделений, выполнявшие научно-технические работы.

Գիտահետազոտական, նախագծա-
նարարագիտական և տեխնոլոգիական
աշխատանքներ կատարող մասնագետ-
ների թվաքանակում չեն ներառվում
տնտեսագիտական և ֆինանսական
ստորաբաժանումների, նյութատեխնի-
կական ապահովման ստորաբաժա-
նումների, գիտատեխնիկական տեղե-
կատվության մարմինների, գիտական,
գիտատեխնիկական և այլ մասնագի-
տական գրադարանների, արտոնագրային
ծառայությունների մասնագետները և
ղեկավարները, բարձրագույն և միջին
մասնագիտական կրթություն չունեցող
լաբորանտները, հաշվապահության,
կադրային ծառայության աշխատողները,
գործավարները և այլն:

**Բարձրագույն ուսումնական հաստա-
տությունների գիտամանկավարժական
աշխատողներ են համարվում մանկա-
վարժական գործունեության հետ համատեղ
գիտահետազոտական ստորաբաժա-
նումներում կամ ԲՈՒՀ-երի ամբիոններում
գիտատեխնիկական աշխատանքներ
կատարող մասնագետները:**

Excluded are managers and other
accounting and planning staff, financial
and material supply functionaries, and
also personnel engaged in supplying
scientific and technical information, those
serving scientific and technical, and other
special libraries, workers of patent units,
laboratory workers without higher or
middle vocational education, secretary,
clerical workers, etc.

**Scientific-pedagogical workers
of higher educational institutions,
workers engaged in educational activity
combine this with performing research and
technical works in research subdivisions
or at faculties of higher educational
institutions.**

В численность специалистов, вы-
полнявших научно-исследовательские,
проектно-конструкторские и технологи-
ческие работы, не включены руководите-
ли и специалисты экономических и фи-
нансовых подразделений, подразделений
материально-технического обеспечения, ор-
ганов научно-технической информации, на-
учной, научно-технической и других спе-
циальных библиотек, патентных служб, ла-
боранты, не имеющие высшего и среднего
профессионального образования, работни-
ки бухгалтерии, кадровых служб, делопро-
изводители и др.

**Научно-педагогические работники
высших учебных заведений** - работники,
выполняющие наряду с педагогической де-
ятельностью научно-технические работы в
научно-исследовательских подразделениях,
либо на кафедрах ВУЗ-ов.

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

113. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎՐԱ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՆԵՐՔԻՆ ԾԱԽՍԵՐ¹
DOMESTIC COSTS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT¹
ВНУТРЕННИЕ ЗАТРАТЫ НА ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ¹

	2013	2014	2015	2016	2017	
Ներքին ծախսեր, ընդամենը մլն. դրամ	9 355.7	10 912.0	11 929.9	11 074.4	11 867.6	Domestic costs, total mln. drams Внутренние затраты, всего млн. драмов
որից՝						of which: из них:
բյուջետային միջոցների հաշվին	6 711.0	8 285.2	9 308.4	8 611.0	8 981.7	at the expense of budgetari funds за счет бюджетных средств

¹ Ըստ վիճակագրական հաշվետվությունների տվյալների:
 According to the data of the statistical reporting data.
 По данным статистических отчетностей.

114. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ
NUMBER OF ORGANIZATIONS ENGAGED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
ЧИСЛО ОРГАНИЗАЦИЙ, ВЫПОЛНЯВШИХ ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ

	2013	2014	2015	2016	2017	
Գիտական կազմակերպություններ, ընդամենը	62	66	70	69	69	Scientific organizations, total Научные организации - всего

115. ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ
NUMBER OF EMPLOYEES OF ORGANIZATIONS ENGAGED IN SCIENTIFIC RESEARCHES AND DEVELOPMENTS
ЧИСЛЕННОСТЬ РАБОТНИКОВ ОРГАНИЗАЦИЙ, ВЫПОЛНЯЮЩИХ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ

(մարդ) (persons)
 (человек)

Ընդամենը Total Всего	այդ թվում - of which - в том числе			Total Всего	
	հետազոտողներ և տեխնիկներ researchers and technicians исследователи и техни- ники	օժանդակ անձնակազմ support personnel вспомогательный пер- сонал	այլ other прочие		
2013	5 230	4 234	605	391	2013
2014	5 627	4 514	673	440	2014
2015	5 044	4 164	503	377	2015
2016	4 881	4 002	537	342	2016
2017	4 822	3 807	527	488	2017

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	Ընդամենը Total Всего	այդ թվում - of which - в том числе		
		հետազոտողներ researchers	և տեխնիկներ and technicians исследователи и техники	
նրանցից ունեն գիտական աստիճան՝				of whom those having academic degrees of:
գիտությունների դոկտորի				из них имеют ученую степень: Doctor of science доктора наук
2013	492		492	2013
2014	497		497	2014
2015	457		457	2015
2016	436		436	2016
2017	496		495	2017
գիտությունների թեկնածուի				Doctor (candidate of science) кандидата наук
2013	1 459		1 459	2013
2014	1 579		1 579	2014
2015	1 594		1 594	2015
2016	1 578		1 578	2016
2017	1 556		1 553	2017

116. ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼԸ
VOLUME OF SCIENTIFIC-AND-TECHNICAL WORKS
ОБЪЕМ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	Ընդամենը Total Всего			այդ թվում՝ կատարել են սեփական ուժերով of which including with own powers в том числе выполнили собственными силами			
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	
Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը	12 634.2	12 100.5	12 228.3	12 532.7	11 906.6	10 252.9	Volume of scientific and technical works Объем научно-технических работ
հետազոտություններ և մշակումներ	12 321.0	11 650.5	11 811.4	12 260.3	11 516.5	9 922.1	research and development исследования и разработки
գիտատեխնիկական ծառայություններ	313.2	450.0	416.9	272.4	390.1	330.8	scientific-and-technical services научно-технические услуги

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

117.ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ
PERFORMANCE OF SCIENTIFIC- AND-TECHNICAL WORKS
ВЫПОЛНЕНИЕ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	Ըստ աշխատանքների արժեքի At cost of work По стоимости работ			Ըստ ինքնարժեքի At cost price По себестоимости			
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	
Ավարտված և պատվիրատուի կողմից ընդունված աշխատանքների փաստացի ծավալը	10 069.3	10 183.3	11 228.8	9 786.3	10 157.5	10 879.6	Actual volume of completed work and work accepted by customer Фактический объем законченных и принятых заказчиком работ
Տարեսկզբից կատարված աշխատանքների ծավալը	13 059.5	12 474.6	12 688.6	12 753.6	12 268.1	12 325.9	Volume of works performed from the beginning of year Объем работ, выполненных с начала года
այդ թվում՝ գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը (արտադրանքը)	12 634.2	12 100.5	12 228.3	12 337.1	11 906.6	11 891.4	of which: volume of scientific and technical works (production) в том числе: объем научно-технических работ (продукция)
դրանից՝							including: из них:
գիտահետազոտական աշխատանքներ	10 452.6	10 159.4	10 046.8	10 419.1	10 130.8	9 907.7	research works научно-исследовательские работы
այդ թվում՝ հիմնարար	1 993.5	2 578.2	2 257.8	1 998.1	2 561.8	2 265.7	of which: fundamental research в том числе: фундаментальные
նախագծակոնստրուկտորական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ	1 433.7	1 173.9	1 560.1	1 258.2	1 065.5	1 418.8	design engineering and technological works проектно-конструкторские и технологические работы
արտադրանքի փորձնական օրինակների (խմբաքանակի) պատրաստում	241.6	191.5	107.2	211.5	150.1	91.2	preparation of experimental samples (lots) of production изготовление опытных образцов (партий) изделий (продукции)
նախագծային աշխատանքներ շինարարության համար	193.1	125.7	97.3	131.9	111.0	50.6	design work for construction проектные работы для строительства
գիտատեխնիկական ծառայություններ	313.2	450.0	416.9	316.4	449.2	423.1	scientific and technological services научно-технические услуги

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

118. ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ
ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES
ЧИСЛЕННОСТЬ, ПРИЕМ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ

(մարդ)

(persons)
(человек)

	2013	2014	2015	2016	2017	
Ասպիրանտների թվաքանակը (տարեվերջին), ընդամենը	1 241	1 223	1 178	1 202	1 085	Total number of post-graduates (end of year) Численность аспирантов (на конец года) - всего
այդ թվում՝ սովորող						of which: those studied in в том числе: обучающихся
գիտական հաստատություններում	212	234	217	246	191	scientific institutions в научных учреждениях
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	105	114	114	126	98	of which: with available education из них: на стационарном обучении
բարձրագույն ուսումնական հաստա- տություններում	1 029	989	961	956	894	higher educational institutions в высших учебных заведениях
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	357	329	328	330	325	of which: with available education из них: на стационарном обучении
Ասպիրանտների ընդունելությունը, ընդամենը	395	321	353	396	265	Admission of post-graduates, total Прием аспирантов - всего
գիտական հաստատություններ	82	69	70	80	32	scientific institutions в научные учреждения
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	41	42	47	42	15	of which: with available education из них: на стационарном обучении
բարձրագույն ուսումնական հաստա- տություններ	313	252	283	316	233	higher educational institutions в высшие учебные заведения
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	118	111	113	124	93	of which: with available education из них: на стационарном обучении
Ասպիրանտների պատրաստումը, ընդամենը	239	314	324	334	348	Total number of post-graduates completed their education Выпуск аспирантов - всего
գիտական հաստատություններում	50	48	44	71	70	scientific institutions научными учреждениями
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	38	31	29	40	33	of which: with available education из них: на стационарном обучении
բարձրագույն ուսումնական հաստա- տություններում	189	266	280	263	278	higher educational institutions высшими учебными заведениями
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	105	125	110	116	96	of which: with available education из них: на стационарном обучении
Ընդհանուր ավարտածներից պաշտպա- նել են թեկնածուական ատենախոսու- թյուն, ընդամենը	139	138	128	137	136	From total number of post-graduates with advanced education completed those having academic degree Из общего выпуска защитили диссер- тацию - всего
գիտական հաստատություններում	40	29	28	43	37	scientific institutions в научных учреждениях
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	34	26	25	34	26	of which: with available education из них: на стационарном обучении
բարձրագույն ուսումնական հաս- տատություններում	99	109	100	94	99	higher educational institutions в высших учебных заведениях
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	72	78	70	74	67	of which: with available education из них: на стационарном обучении

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

**119. ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆ ԸՍՏ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՃՅՈՒՂԵՐԻ
ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES BY SCIENCE FIELDS
ЧИСЛЕННОСТЬ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ ПО ОТРАСЛЯМ НАУКИ**

(մարդ)

(persons)

(человек)

	2013	2014	2015	2016	2017	
	Ասպիրանտների թվաքանակը Number of post-graduates Численность аспирантов					
Ընդամենը	1 241	1 223	1 178	1 202	1 085	Total Всего
նրանցից ըստ գիտության ճյուղերի՝ ֆիզիկամաթեմատիկական	138	152	134	139	115	of which by science fields: из них по отраслям наук: physics and mathematics физико-математических
քիմիական	18	16	13	14	9	chemistry химических
կենսաբանական	57	57	43	47	49	biology биологических
երկրաբանական	16	18	24	35	34	geology геологических
տեխնիկական	200	165	178	184	149	technical технических
գյուղատնտեսական	20	23	13	2	2	agriculture сельскохозяйственных
պատմական	65	68	70	84	66	history исторических
տնտեսագիտական	271	269	256	276	249	economics экономических
փիլիսոփայական	26	24	20	17	16	philosophy философских
բանասիրական	101	96	86	99	115	philology филологических
իրավաբանական	112	107	103	87	81	law юридических
մանկավարժական	19	22	39	29	29	pedagogics педагогических
բժշկական	40	37	26	21	17	medicine медицинских
դեղագործական	3	1	2	-	2	pharmacy фармацевтических
անասնաբուժական	4	4	1	1	-	veterinary ветеринарных
արվեստագիտական	24	24	23	23	23	art искусствоведения
ճարտարապետական	17	17	24	25	24	architecture архитектуры
հոգեբանության	37	43	42	36	33	psychology психологических
սոցիոլոգիական	12	14	13	15	16	sociology социологических
քաղաքական	61	66	68	68	56	political политических

	2013	2014	2015	2016	2017	
Ասպիրանտներն ավարտել են տարվա ընթացքում Post-graduate graduates per year Выпуск аспирантов за год						
Ընդամենը	239	314	324	334	348	Total
նրանցից ըստ գիտության ճյուղերի՝						of which by science fields:
ֆիզիկամաթեմատիկական	34	42	39	43	43	physics and mathematics физико-математических
քիմիական	1	6	4	5	2	chemistry химических
կենսաբանական	15	11	11	20	8	biology биологических
երկրաբանական	3	6	3	6	6	geology геологических
տեխնիկական	41	55	55	39	59	technical технических
գյուղատնտեսական	4	5	5	1	1	agriculture сельскохозяйственных
սպասմական	5	11	11	22	28	history исторических
տնտեսագիտական	60	73	83	71	89	economics экономических
փիլիսոփայական	3	5	11	10	11	philosophy философских
բանասիրական	16	18	15	19	20	philology филологических
իրավաբանական	23	25	29	37	30	law юридических
մանկավարժական	6	6	7	6	4	pedagogics педагогических
բժշկական	5	11	9	13	9	medicine медицинских
դեղագործական	-	2	-	1	-	pharmacy фармацевтических
անասնաբուժական	-	-	3	-	1	veterinary ветеринарных
արվեստագիտական	5	6	6	5	6	art искусствоведения
ճարտարապետական	3	3	6	8	8	architecture архитектуры
հոգեբանության	4	6	6	9	3	psychology психологических
սոցիոլոգիական	-	5	4	4	2	sociology социологических
քաղաքական	11	18	17	15	18	political science политических

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ, տարեվերջին
 ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES, end of year
 ЧИСЛЕННОСТЬ, ПРИЕМ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ, на конец года

